

Член 5

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

П-бр. 22-21/17
14 јуни 1971 година
Белград

Заменик сојузен секретар
за внатрешни работи,
Лука Бановиќ, с. р.

ТЕХНИЧКИ ПРОПИСИ

ЗА ИЗГРАДБАТА НА СТАНИЦИ ЗА СНАБДУВАЊЕ СО ГОРИВО НА МОТОРНИТЕ ВОЗИЛА И ЗА СКЛАДИРАЊЕТО И ПРЕТОЧУВАЊЕТО НА ГОРИВА

311.

Врз основа на членот 11 од Основниот закон за прометот и сместувањето на запаливи течности и гасови („Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/65 и 25/70), во согласност со сојузниот секретар за стопанство, сојузниот секретар за внатрешни работи пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ИЗГРАДБАТА НА СТАНИЦИ ЗА СНАБДУВАЊЕ СО ГОРИВО НА МОТОРНИТЕ ВОЗИЛА И ЗА СКЛАДИРАЊЕТО И ПРЕТОЧУВАЊЕТО НА ГОРИВА

Член 1

Изградбата на станици за снабдување со гориво на моторните возила што сообраќаат на патиштата и складирањето и преточувањето на горива се вршат на начинот определен со Техничките прописи за изградбата на станици за снабдување со гориво на моторните возила и за складирањето и преточувањето на горива, кои се отпечатени кон овој правилник и се негов составен дел.

Член 2

На резервоарите на станиците од членот 1 на овој правилник, во кои се држи гориво со кое се снабдуваат моторните возила, во поглед проектирањето, конструкцијата, опремата и означувањето се применуваат соодветните одредби од Правилникот за изградбата на постројки за запаливи течности и за складирањето и преточувањето на запаливи течности („Службен лист на СФРЈ“, бр. 20/71) и од Правилникот за изградбата на постројки за течен нафтен гас и за складирањето и преточувањето на течен нафтен гас („Службен лист на СФРЈ“, бр. 24/71), ако со овој правилник не е определено поинаку.

Член 3

Поимите дадени во Техничките прописи за изградбата на станици за снабдување со гориво на моторните возила и за складирањето и преточувањето на горива, кои се составен дел на овој правилник, ги имаат истите значења како поимите од точката 1 на Техничките прописи за изградбата на постројки за запаливи течности и за складирањето и преточувањето на запаливи течности, кои се составен дел на Правилникот за изградбата на постројки за запаливи течности и за складирањето и преточувањето на запаливи течности.

Член 4

Во постојните станици за снабдување со гориво на моторните возила мерките на обезбедување предвидени со одредбите на овој правилник мораат да се спроведат во рок од две години од денот на неговото влегување во сила.

1. ОНШТИ ОДРЕДБИ

- 1.1 Како станица за снабдување со гориво на моторни возила што сообраќаат на патиштата (во понатамошниот текст: станицата) се подразбираат: уредите за снабдување на моторните возила со сите видови течни горива и со течен нафтен гас кога се користи како погонско гориво, како и уредите за снабдување со нафта за домаќинствата, цезоводите, резервоарите, објектите за сместување на запослениот персонал и други придружни објекти.
- 1.2 Снабдувањето со гориво на моторните возила се врши со уредите определени со овие прописи.
- 1.3 Лицата запослени во станиците мораат да бидат обучени во правилно ракување со уредите на станицата и со средствата за гаснење на пожар и запознаени со другите сигурносни мерки.

2. ЗОНИ НА ОПАСНОСТ ОД ИЗБУВНУВАЊЕ НА ПОЖАР

- 2.1 Зоните на опасност определени со одредбите на точ. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5 и 3.8 од Техничките прописи за изградбата на постројки за запаливи течности и за складирањето и преточувањето на запаливи течности, кои се составен дел од Правилникот за изградбата на постројки за запаливи течности и за складирањето и преточувањето на запаливи течности, се однесуваат и на станиците, предвидени со овие прописи.
- 2.2 Зоната I ја опфаќа внатрешноста на резервоарот и на бетонското корито односно на комората доколку постојат, окното над влезниот отвор на резервоарот, окното во кое се сместени приклучоците за полнење (ако се лоцирани одвоено), автоматот за полнење, мерачот на протокот, арматурата и другата опрема што сочинува целост на уредите за полнење.
- 2.3 Зоната II го опфаќа:
 - 1) просторот околу окното на влезниот отвор на подземниот резервоар, околу окното во кое се сместени приклучоците за полнење (ако се лоцирани одвоено), околу одливниот цезовод и вентилот, полупречник 3 м мерено хоризонтално и височина 1 m на односното окно, одливниот цезовод и вентилот мерено од почвата;
 - 2) просторот околу автоматот за источување на гориво односно околу отворот за источување на авто-цистерна, полупречник 2,5 m мерено хоризонтално и височина 1 m над тој автомат односно отворот мерено од почвата;
 - 3) просторот околу отворот за полнење на погонски резервоари на моторните возила што се снабдуваат со гориво на станица и на подвижни садови за нафта за домаќинс-

твата, полупречник 1 m мерено хоризонтално и височина 1 m над отворот мерено од почвата;

4) просторијата на објектот за сместување на запослениот персонал во која се држат запаливи течности од групите I, II и III.

2.4 Зоната III го опфаќа просторот над околниот терен, широчина 5 m мерено хоризонтално од работ на зоната, II и височина 0,5 m мерено од почвата.

2.5 Во зоната II не смеат да се наоѓаат канализациони отвори за одведување на атмосферски талог, јами и отворени канали за кабли и цевоводи.

2.6 По исклучок од одредбата на точката 3.7 од Техничките прописи за изградбата на постројки за запаливи течности и за складирањето и преточувањето на запаливи течности, кои се составен дел на Правилникот за изградба на постројки за запаливи течности и за складирањето и преточувањето на запаливи течности, во зоните II и III се дозволува влегување и излегување на моторно возило без фаќач на искри.

3. СТАНИЦА

3.1 Изградба на станица

3.1.1 Станицата мора да биде изградена така што зоната III да биде оддалечена од колосекот за парна влека најмалку 40 m, а од колосекот за дизел или електрична влека и од излезот од објектите во кои се собираат поголем број луѓе — најмалку 20 m.

3.1.2 Во зоната III не смеат да се наоѓаат објекти што не ѝ припаѓаат на станицата. По исклучок, може да се дозволи сидот на некој објект што не ѝ припаѓа на станицата да влегува во зоната III ако тој сид нема отвори а има опак за фаќање искри и општопирност предвидена за најмалку шест часови.

3.1.3 Во населено место станицата не може да се гради на раскрсница, ниту на таква оддалеченост од раскрсница на која би го попречувала одвивањето на јавниот сообраќај.

3.1.4 Надвор од населените места станица може да се гради само на простор на кој прегледноста на влезот и излезот на пристапниот пат би била обезбедена од двата правца, со тоа што влезот и излезот на тој пат да бидат најмалку 25 m оддалечени од раскрсницата.

3.1.5 Станицата мора да биде одвоена од патот на кој се врши јавен сообраќај со заштитен остров широчина најмалку 50 cm.

3.1.6 По исклучок, во помалку прометни улици на населено место станица може да се гради и без заштитен остров ако тоа го одобри надлежниот орган.

3.1.7 Должината на заштитниот остров не смее да биде помала од растојанието помеѓу два крајни автомати за источување.

3.1.8 Ако на заштитниот остров се поставуваат автомати за источување, широчината на заштитниот остров мора да изнесува најмалку 3m, а полнењето на погонскиот резервоар на моторните возила може да се врши само надвор од патот наменат за јавен сообраќај.

3.1.9 Делот на станицата на кој се наоѓаат моторните возила за време на полнењето со гориво не смее да се наоѓа во кривина и мора да биде бетонизиран и, по правило, хоризонтален, а по исклучок со наклон до 2%.

3.2 Уреди за снабдување со гориво на моторни возила

3.2.1 Како уреди за снабдување со гориво на моторни возила се подразбираат автоматите за источување во чие кукниште се наоѓа пумпа за гориво и мерач на протокот, а надвор од

кукништето свитлива цевка со пиншот и автоматски запирач орган, кои мораат да бидат одобрени.

3.2.2 Автоматите за источување кои работат на принципот на самистислужување можат да се поставуваат само на станици што се под постојана контрола на запослениот персонал и ако тоа го одобри надлежниот орган.

3.2.3 Автоматот за источување мора да има вентил за автоматско затворање во сите положби на пиншот кога тој е во употреба.

3.2.4 Пиншот на автоматот за источување мора да биде изведен така што да биде обезбеден од преполнување и да е оневозможено негово испуѓање при автоматското затворање за време на полнењето на погонскиот резервоар на возилото.

3.2.5 Автоматите за источување се поставуваат на тротоар, на остров или на заштитен остров издигнати над нивото на патот најмалку 14 cm, и тоа на оддалеченост од најмалку 50 cm од работ на тротоарот, островот или заштитниот остров, мерено од габаритот на автоматот.

3.2.6 Автоматите за источување не смеат да се поставуваат на просторот кој е под нивото на тротоарот на кој се наоѓа станицата, ниту во или под кој и да било објект освен под натстрешник наменет за тоа.

3.2.7 Ако автоматите за источување се поставени на тротоар без заштитен основ, широчината на патот на кој се наоѓа моторното возило за време на полнењето мора да изнесува најмалку 2,5 m, што се изведува со проширување на патот наменет за јавен сообраќај.

3.2.8 Ако автоматите за источување се поставени на тротоар со заштитен остров или на два или повеќе острови, растојанието помеѓу тротоарот и заштитниот остров, помеѓу островот и тротоарот односно помеѓу островите мора да биде најмалку толкаво што да е овозможено непречено разминување на моторните возила.

3.2.9 Ако сообраќајот во станицата е регулиран во една насока, растојанието помеѓу островите односно помеѓу тротоарот и островите не смее да биде помало од 3m.

3.2.10 Растојанието помеѓу два автомата за источување мора да изнесува најмалку 2 m, мерено од оската на тие автомати.

3.2.11 Автоматите за источување мораат да бидат оддалечени најмалку 5 m од најблискиот уред за контрола на притисокот во пневматичите и за измена на маслото во моторот односно од најблискиот автомат за источување на нафта за домаќинствата.

3.3 Цевоводи

3.3.1 Цевоводите на станицата во поглед проектирањето, конструкцијата, опремата, испитувањето и означувањето мораат да ги исполнуваат условите предвидени со соодветните одредби на Техничките прописи за изградбата на постројки за запаливи течности и за складирањето и преточувањето на запаливи течности, кои се составен дел на Правилникот за изградбата на постројки за запаливи течности и за складирањето и преточувањето на запаливи течности.

3.3.2 Цевоводите се полагаат подземно и мораат да бидат заштитени од корозија, а се спојуваат со непропустливи врски кои мораат да бидат одобрени.

3.3.3 Ако цевоводите се полагаат директно во земјата, мораат да се закопаат најмалку 30 cm и да се обложат со слој песок дебел најмалку 15 cm. Ако цевоводите минуваат под коловоз, мораат да се заштитат со конструкција која

е статички пресметана да го издржи предвиденото оптоварување.

3.4 Резервоари

3.4.1 Горивото за моторни возила, течниот нафтен гас и нафтата за домаќинствата мораат да се држат во посебно за тоа изградени подземни резервоари кои исклучително се користат како склад за потребите на станицата.

3.4.2 Окното над влезниот отвор на резервоарот односно окното во кое се сместени приклучоците за полнење на резервоарот (ако се лоцирани одвоено) се затвора со капак кој може безбедно да се заклучи. На внатрешната страна на капакот на виден начин мора да биде означен видот на горивото што се сместува во резервоарот.

3.4.3 Окното над влезниот отвор на резервоарот односно окното во кое се сместени приклучоците за полнење на резервоарот (ако се лоцирани одвоено) мора да биде непропустливо.

3.4.4 Вкупната зафатнина на резервоарот на станицата не смее да изнесува повеќе од 300 m³, со тоа што во нив запаливите течности од групата I да можат да се складираат до 150 m³. По исклучок, вкупната зафатнина на резервоарот на станицата изградена надвор од населено место може да изнесува повеќе од 300 m³, ако тоа го одобри надлежниот орган.

3.4.5 Вкупната зафатнина на резервоарот на станицата во која се сместува течен нафтен гас не смее да изнесува повеќе од 30 m³.

3.4.6 Резервоарот за сместување на течен нафтен гас мора да биде оддалечен најмалку 10 m од најблискиот автомат за источување на запаливи течности.

3.5 Објект за сместување на запослениот персонал

3.5.1 Во објектот за сместување на запослениот персонал можат да се држат масла, мазиви, средстава против замрзнување и средства за авто-козметика, пакувани поединечно во херметички затворени садови зафатнина до 5 литри.

3.5.2 Ако во објектот за сместување на запослениот персонал постои само една просторија, најголемата количина на запаливите течности од групите I, II и III од точката 3.5.1 на овие прописи, што може да се држи во таа просторија, изнесува 200 литри, а најголемата количина на течност чија температура на запаливост е над 100°C изнесува 1000 литри.

3.5.3 Во објектот за сместување на запослениот персонал можат да се држат запаливите течности од групите I, II и III од точката 3.5.1 на овие прописи во количина до 400 литри, а течности чија температура на запаливост е над 100°C во количина до 2000 литри, ако во тој објект постои посебно изградена просторија чиј преграден ѕид нема отвори спрема просторијата за запослениот персонал.

3.5.4 Посебната просторија од точката 3.5.3 на овие прописи мора да ги исполнува следните услови:

- 1) огнотпорноста на ѕидовите да е предвидена за најмалку четири часа;
- 2) подот да е од материјал кој не искри;
- 3) покривот да е изработен од лесен материјал (најголема тежина на конструкцијата на покривот 50 kg/m²);
- 4) да е обезбедена природна или вештачка вентилација.

3.5.5 Просторијата на објектот за сместување на запослениот персонал може да се загрева со топла вода, со пара од низок притисок или со топол воздух. По исклучок, ако во објектот за сместување на запослениот персонал не се држат запаливи течности од групите I, II и III, за греење на таквиот објект може да се корис-

ти и печка на нафта за домаќинствата со тоа што објектот да е надвор од зоната II и да има опак снабден со факач на искри.

4. ПРЕТОЧУВАЊЕ НА ГОРИВО

4.1 Преточување на гориво од авто-цистерна во резервар

4.1.1 За време на преточување на гориво од авто-цистерна во подземниот резервар на станицата, горивото не смее да се издава, а просторот околу авто-цистерната и околу окното во кое се сместени приклучоците за полнење на резерварот мора да биде под постојана контрола и обезбеден од пожар.

4.1.2 Авто-цистерната се спојува на приклучокот на подземниот резервар со спојници кои мораат да бидат одобрени.

4.1.3 За време на преточувањето на горивото, авто-цистерната мора да биде споена со системот за уземјување на резерварот.

4.1.4 Подземниот резервар може да се поли со гориво од постројката за складирање на запаливи течности преку цевоводи, ако станицата се наоѓа во склопот на таа постројка.

4.1.5 За време на преточувањето на горивото, моторот на авто-цистерната мора да биде угаснат, а авто-цистерната закочена со рачна кочница и обезбедена од задвижување со подложки поставени под тркалата.

4.1.6 На просторот околу авто-цистерната и околу окното во кое се сместени приклучоците на подземниот резервар, за време на преточувањето на горивото, дозволен е пристап само на запослениот персонал.

4.2 Снабдување со гориво на моторно возило

4.2.1 За време на полнењето со гориво на погонскиот резервар на моторното возило, моторот на возилото мора да биде угаснат а возилото закочено.

4.2.2 Од отворот на погонскиот резервар на моторното возило што се поли со гориво сите други возила мораат да бидат оддалечени најмалку 1 m.

4.2.3 Полнење на погонскиот резервар на моторното возило со течен нафтен гас е дозволено само ако возилото има одобрени уреди и инсталации за користење на таков гас.

4.2.4 Боцата за течен нафтен гас не може да се употребува како погонски резервар на моторното возило.

4.2.5 Преточувањето на течен нафтен гас во погонскиот резервар на моторното возило се врши само од резерварот.

4.2.6 Преточувањето на течен нафтен гас мора да се врши на отворен простор изложен на природно струење на воздухот.

4.2.7 За полнење на погонскиот резервар на моторното возило со течен нафтен гас можат да се употребуваат само електрични или рачни пумпи.

4.2.8 Ако при полнењето на погонскиот резервар на моторното возило горивото се истури, мораат да се избришат сите површини на кои се истурило горивото. Средствата за бришење и чистење се ставаат во посебни, херметички затворени канти, кои не смеат да се транспортираат со други отпадоци.

5. ЗАШТИТА ОД ПОЖАР

5.1. Опремата за заштита од пожар се состои од рачни и превозни апарати за гаснење на пожар.

- 5.2. Покрај секои два автомата за источување мора да се наоѓа по еден рачен апарат за гаснење на пожар капацитет на полнење најмалку 9 kg прав или друго соодветно средство за гаснење на пожар.
- 5.3. Покрај уредите за измена на маслото во моторот и за контрола на притисокот во пневматиките мора да се наоѓа еден рачен апарат за гаснење на пожар капацитет на полнење најмалку 9 kg прав или друго соодветно средство за гаснење на пожар.
- 5.4. Во просторијата за сместување на запослениот персонал и во посебната просторија од точката 3.5.3 на овие прописи мора да се наоѓа најмалку по еден рачен апарат за гаснење на пожар капацитет на полнење најмалку 9 kg прав или друго соодветно средство за гаснење на пожар.
- 5.5. За време на преточувањето на горивото од авто-цистерна во резервоарот, на местото на кое се врши преточувањето мора да се наоѓа, приготвен за евентуална употреба, еден превозен апарат за гаснење на пожар капацитет на полнењето најмалку 50 kg прав или друго соодветно средство за гаснење на пожар.
- 5.6. По исклучок од одредбата на точката 5.5 на овие прописи, на местото на преточувањето на горивото од авто-цистernата во резервоарот наместо превозниот апарат за гаснење на пожар можат да се користат 6 рачни апарати за гаснење на пожар капацитет на полнењето најмалку 9 kg прав или друго соодветно средство за гаснење на пожар, со тоа што со тие апарати да ракуваат најмалку три лица.
- 5.7. Во близина на местата на кои можността на истурување на запаливите течности на станицата е најголема, се поставуваат сандаци со песок зафатнина најмалку 30 m³.
- 5.8. Опремата за заштита од пожар мора секојдневно визуелно да се контролира.